

k 34. listu Novic. 1860.

 Kdor želi, kako oznanilo v oglasniku natisniti in Novicam pridjati, plača za vsako verstico s takimi čerkami kakor je ta opomba natisnjena, 7 kr., ako oznanilo le enkrat natisniti dá; dvakrat 9 kr., trikrat pa 11 kr. — Večji čerke bodo po prostoru ki ga potrebujejo, prerajtane. Za vsakkratni natis je še 30 kr. za kolek (štampel) plačati.

(78)

(1)

Najvišje dovoljena zavarovavna družba:

„Avstrijanski FENIKS na Dunaji,“

(dovoljeno po visokem ukazu c. k. ministerstva notranjih opravil od 27. rožnega cveta t. l., števil. 18539/965.)

Glavni kapital: 3,000.000 gld. avst. vel. Perva izdaja: 1,000.000 gld. avst. vel.

Podpisani dá s tem na znanje, da je od zgoraj imenovane zavarovavne družbe za vélikega opravilnika za Krajnsko in Koroško izvoljen in poterjen zavarovanja za stanovitne in majhne plačila (brez vsake zaveze dodavka) napraviti zoper vsako škodo, ki jo požar ali strela, kakor tudi gasenje in razdiranje pri ognji stori, in ktera v pokončanju ali poškodovanju zavarovanih reči obstoji.

Ravno tisti je pripravljen podeliti formulare, v kterih se pristop razlaga, in pogoje zavarovanja (glej pristavek današnjega lista) in, ako kateri kaj več zvediti želi, tudi rad razloži in s tem svoje veliko opravništvo važno priporoča. Ravno to veljá tudi od gg. okrajnih opravilnikov, kterih imena in stanovališča so zdolej zaznamovane.

V Ljubljani mesca vélikega serpana 1860.

Friderik Wagner,

vélike opravilnik zavarovavne družbe: „Avstrijanski FENIKS,“ (pisarnica je v gledišnih ulicah št. 42).

Spisek okrajnih opravništev.

- Na Bistrici: Gospod Jože Ličan, tergovec, opravilnik za Bistriški okraj.
- V Černomlji: Gosp. Teodor Haring, c. k. poštni opravnik, opravilnik za okraj Černomelj.
- V Idrii opravništvo še ni oddano.
- V Št. Jerneji: Gosp. Blaž Hudovernig, opravilnik za okraj Klošter.
- V Kamniku: Gosp. Gustav Kronabethvogel, tergovec, opravilnik za okraj Kamnik.
- Na Kerškim: Gosp. Karl Barbo, zasebnik, opravilnik za okraj Kerški.
- V Kočevji: Gosp. Nace Linhart, priglednik kneza Auersperga, opravilnik za Kočevski okraj.
- V Kranji: Gosp. Franc Drinouc, tergovec, opravilnik za Kranjski okraj.
- V Krajnski gori: Gosp. Marka Pufitsch, tergovec, opravilnik za okraj Krajnske gore.
- V Litiji: Gosp. Juri Oblak, okrajni zdravnik, opravilnik za okraj Litije.
- V Loki: Gosp. Andrej Homan, pek in kerčmar, opravilnik za okraj Loke.
- V Lukovci: Gosp. Štefan Stergonšeg, posestnik, opravilnik za okraj Berdo.
- V Metliki: Gosp. Janez Burghardt, pens. c. k. prejemnik vélike colnije, opravilnik za Metliški okraj.
- V Mokronogu: Gosp. Fridolin Wašnicius, okrajni zdravnik, opravilnik za okraj Mokronog.
- V Novem mestu: Gosp. Jožef Bergman, lekarnik, opravilnik za okraj Novo mesto.
- V Planini opravništvo še ni oddano.
- V Ponikvah ravno tako.
- V Postojni: Gosp. Tomaž Stegu, tergovec, opravilnik za okraj Postojne.
- V Radoljci: Gosp. Jožef Zettl, pens. c. k. pobiravec, opravilnik za Radoljski okraj.
- V Ribnici: Gosp. Jakob Arko, posestnik, opravilnik za ribniški okraj.
- V Senožečah: Gosp. Andrej Piano, c. k. poštni odpravnik, opravilnik za okraj Senožeče.
- V Starem Tergu: Gosp. Blaž Raktel, učenik, opravilnik za Ložki okraj.
- V Teržiču: Gosp. Tine Gašperin, urednik rudarskega društva, opravilnik za Teržiški okraj.
- V Trebnem: Gosp. Gregor Arko, učenik, opravilnik za okraj Trebno.
- Na Verhniki opravništvo še ni oddano.
- V Vipavi ravno tako.
- V Zatičini: Gosp. Jožef Karlinger, c. k. loterijski nabiravec, opravilnik za okraj Zatične.
- V Žužemperku: Gosp. Lazar žl. Póka, c. k. poštni odpravnik, opravilnik za okraj Žužemperški.

(79)

Cesarski notár
doktor Jernej Suppanz
v Ljubljani daje naznanje, da se je s svojo kancelijo spet v stare Križanke v mesto Nr. 180 preselil.

(1)

v gosp. Verhovškovi hiši šte. 70, nasproti evangeljski cerkvi, izdeluje kamne za grobe od 3 gold. dalje, potem vse, kar se potrebuje tacih del za nove ali pa popravljene hiše; zlasti pa se priporoča častitljivi duhovšini za naročbe vsakterih štancarskih del pri cerkvah, kapelah i. t. d., in obljubljuje, svoje dela sploh lično, terdno in po nizki ceni izgotovljati.

(80)

Štacunarsko oznanilo.

Podpisana dajeta na znanje, da sta 15. dan tekočega mesca svojo štacuno na velikem tergu Nr. 14, čevljarskemu mostu nasproti odperla, in priporočata svojo bogato zalogo štacunarskega blaga, kjer prodajata razne sorte platna, sukno; mnogoverstne volnate in pavolnate tkanine za hlače in suknje; kambrik in kotonino raznih plemen; pavolnati, platneni in svilnati (židani) franžasti Atlas, svilnate rute, lajbče; mnogoverstno nogovičarsko belo na statvah delano blago in še veliko veliko druge kramarske robe na debelo in na drobno, kar je moč po nizki ceni.

Domenig in Kadiunig.

(52)

Razglas.

Zavoljo preselitve iz Ljubljane mislim svoje dve hiši Nr. 78 in 79 na šent-Peterskem predmestju z drugimi gospodarskimi poslopji in zemljištvu vred pri ti priči in po ugodnih pogodbah prodati.

Kdor omenjeni hiši želi kupiti bo več od tega zvedil ustmeno ali pa pismeno pri

Franciški Seydel-novi,

v frančiškanskih ulicah Nr. 8.

V Ljubljani 26. majnika 1860.

(76)

Priporočba.

Podpisanec priporoča svojo štacuno v kapucinarskem predmestju na dunajski cesti v hiši šte. 8, ktero je te dni odperl, vsem, kateri hočejo z dobrim kafetom, cukrom, rajžem, oljem, jesihom, žganjem, ekstra (žlahtnim) vinom in drugimi rečmi za vsakdanjo potrebo postreženi biti; priporoča še zlasti častitljivi duhovšini, gospodom posestnikom na deželi i. t. d. svoje blago in obljublja ne samo ročno, ampak tudi po nizki ceni vsakemu ustreči.

Alfonzi Heller.

(69)

Ignaci Šusters,

iglar v Ljubljani v rožnih ulicah šte. 103, priporoča mnogoverstno zalogo v njegovi iglarnici izdelanih raznih bucek, zapencov, lasnih bucek, prevoznih iglic, krožcov, šivarskih pripencov, hlačnih in lajbečnih zaplenjk i. t. d.

Ker so moji izdelki lepi in močni, in cena pa kar je moč nizka, tako jih za gotov denar brez odbitka stroškov prodajam.

(67)

Peter Toman,

štancarski mojster v Ljubljani na Celovski cesti,

(74)

Bukvarničarsko naznanilo.

V bukvarnici žlahnega Ig. Kleinmayer-ja in Fed. Bamberg-a v Ljubljani je na prodaj:

30 krasnih razgledov krajnske dežele, ki se posamesni po 50 kr. nov. denarja prodajajo, skupej se dobé pa le za 10 gold.

Skupuli L., Duhovna vojska 80 kr.

Albrecht A., Razlaganje keršanskiga katolškiga nauka 3 zvez.; poprej 5 gld., zdaj 3 gld.

Besednjak mali, slovenskiga in nemškiga jezika, 3. pomnoženi natis 70 kr.

Jonke J., Krajnski Čbelarčik, to je, kratko podučenje čbéle rediti in z njimi prav ravnati 50 kr.

Klun V. F., Potovanje po beli reki 20 kr.

Vodnikov spominek. Na svitlo dal Dr. E. H. Costa 1 gld. 50 kr.

(60)

Pri **Janezu Giontini-tu** bukvarji v Ljubljani so ravno na svitlo prišle in se dobivajo:

Bodi moj

NASLEDNIK.

Molitevne bukve za mladost in odrasene ljudi. Spisal duhoven Celovške škofije. (Z eno podobo).

Veljajo terdo vezane z nožnicami 34 kr., v usnjatem robu 42 kr., v usnji brez zlatega obreza 60 kr. in v usnji z zlatim obrezkom 75 kr. n. dn.

KRUH ANGELJSKI.

Molitevne bukvice za otročiče. Spisal duhoven Celovške škofije. (Z eno podobo).

Veljajo terdo vezane z nožnicami 24 kr., v usnjatim robu 36 kr., v usnji brez zlatega obreza 54 kr. in v usnji z zlatim obrezkom 68 kr. n. dn.

Tudi se pri gori imenovanem dobijo:

Darila za pridne šolarje

v zvezkih po 2, 3, 4, 5 in 6 goldinarjev. V vsakem zvezku je 12 molitevskih ali pa raznih zgodovinskih bukev. Kdor jih cel zvezek vzame, dobí poverh še 100 svetih podob za nameček.

Laibach

und seine Umgebung,

nebst einer Beschreibung der interessantesten Punkte in Krain. Ein Wegweiser für Fremde und Einheimische. Herausgegeben von G. Dzinski. (Mit einem Plane und einer Ansicht.) Preis broschirt 80 kr., im Steifband 90 kr.

Najvišje dovoljena zavarovalna družba

Avstrijski FENIKS na Dunaji.

Kako zoper ogenj sploh se zavarovati.

Podstava zavarovanja.

§. 1. Družba poverne vsako škodo, ktera zadene premakljive in nepremakljive reči po požaru (ognju) ali stréli. — Ako se take reči poškodejo po pomočkih, kteri se za pogašenje ognja rabijo, ali če se zavoljo pogašenja kako zavarovano poslopje nekoliko (deloma) ali pa celo podrè, poverne družba škodo, ki se zavoljo tega stori, ako se taka škoda dostojno skaže.

Zavarovati in poverniti se ne more škoda, ktere si je zavarovanec sam kriv, ali ktera se zgodi po vojski, puntu, deželskih nepokojih, po zaukazu kake gosposke, po nepravilni sili ali pa po potresih.

Če se smodnik (pulfer) užgè, poverne družba le škodo, ktero ogenj zavoljo tega naredi, ako v zavarovalnem listu ni očitno izgovorjeno, da poverne družba tako storjeno škodo samo tedaj, kadar zavarovanec k zavarovalnici še doplača.

§. 2. Zavarovati se ne morejo pisma in vsaktere pisma dnarne vrednosti, smodnik (pulfer), dnarji, zlatnina in srebernina, nevkovani žlahtni kamni in pristni (pravi) biseri.

Zlate in sreberne reči, špice, dragocene zavijače, slike (malarije), kipi (štatve) in vsaktere reči, ktere so zavoljo umetnosti ali pa zavoljo tega zelo cenjene, ker jih kdo ljubi, so samo takrat zavarovane, kadar so v zavarovalni ponudbi vsaka posebej popisane in je v zavarovalnem listu (polici) povedano, za koliko so zavarovane.

§. 3. Zavarovanje poslopij, čeravno se glasi na celo stavbno vrednost (Bauwerth), ne zapopada vrednosti zemlje, podzidja, vodnjakov, hramov ali drugih delov pod zemljo. Dajo se pa tudi posamni deli poslopja, kakor n. pr. postrešje, zgorljivi deli podzidja z zidovjem ali brez zidovja, ali pa tudi samo zidovje zavarovati.

§. 4. Dolžnost družbe do zavarovanca se ravna samo po zavarovalnem listu, po ponovljivem listu kakor tudi po privoljenju, ktero je bilo morda za kako premenjenje dano, in zavarovanje velja samo tedaj, če je bila zavarovalnica pošteno plačana.

Ne poverne se tedaj škoda, ktera se primeri, preden je zavarovalnica plačana.

Kdor se hoče s tem zavarovati, da zavarovalnico za več let naprej plača, mu odpusti družba od čele zavarovalnice 5 od sto goldinarjev pri dvéh, 10 od sto pri tréh, 15 od sto pri štírih in 20 od sto goldinarjev pri petih letih. Kdor hoče za več let se zavarovati, zavarovalnico pa vsako léto plačevati, mora zavarovalnico za prvo leto gotovo odrajtati, za pozneje leta pa jo najpozneje posledni (zapadni) dan plačati, toda ne, da bi ga družba pred terjala.

Če se zavarovalnica ne plača posledni dan, je zavarovanja konec, družba pa ima pravico, zavarovanca za zavarovalnico tožiti, in zavarovanje velja sopet še le od dné plačila.

Ako plača kdo o času, ko ga ogenj zadene, že pred zapadle zavarovalnice, še nima pravice do odškodbe.

Zavarovalnicove dolžnosti.

1. Kadar se za zavarovanje oglasi.

§. 5. Kdor kaj zavarovati dá, je dolžan v listu, s kterim se za zavarovanje oglasi, tako, kakor je v tem listu natisnjeno, resnično imenovati to, kar ima namen zavarovati, in zamolčati ne sme ničesa, kar tiče nevarnost zavoljo ognja in presojevanje tega, kar ima družba poverniti, kakor tudi ne zamolčati, da je to ali uno reč že pri kaki drugi družbi zavaroval.

2. Pri preménbah.

§. 6. Ako se o času, ko zavarovanje terpi, nevarnost zavoljo ognja pomnoži, ako pridejo zavarovane reči v last drugega gospodarja, kakor podednika (erba), ako se spravijo zavarovane reči v druge hrame, kakor so bili sperva v zavarovalnem listu imenovani ali pa so bili še pri kaki drugi družbi zavarovani, je treba vselaj dovoljenja družbe, sicer neha zavarovanje. Zavarovanje neha, ako družba ne dovoli v to, za kar je zavarovanec pismeno prosil. Ne povrača se škoda, ktera se zgodi pred dovoljenjem take preméne.

3. O požaru (ognju).

§. 7. O požaru ali ognju je zavarovanec dolžan:

- vse, kar je moč, storiti, da se zavarovana reč otmè. Prizadjane in skazane stroške, tudi za gosposkine gasila, mu poverne družba, razun otétih zavarovanih delov; toda poslopje ali hram se sprazniti ne smé ne brezsilne nevarnosti, ktera se da misliti, kadar že gorí poslopje, v kterem so zavarovane reči shranjene, ali pa prvo bližnje poslopje, ne zoper naredbo družbenega opravnika, ki je menda pričujoč, kakor tudi ne zoper posebne pogoje, ki so v zavarovalnem listu izgovorjeni;
- v 24 urah po tem, ko je pogóril, družbi po opravniku ali agentu to naznaniti;
- v tréh dnéh svoji gosposki vse okoljšine požara naznaniti, namreč pa velikost škode, in če so premakljive reči zgoréle, povedati, koliko je téh reči bilo in kakošne so bile o času nesreče, in koliko in kakošnih jih je bilo nepoškodovanih ali pa poškodovanih otétih in to vse v protokol zapisati dati;
- v 14 dnéh opravniku poverjen prepis protokola v c) imenovanega, kakor tudi gosposkenu spričevalo zastran tega vročiti, ali je preiskava dokončana ali ne zastran tega, kaj je bilo požara ali ognja krivo. Imenovani obróki ali brišči nehajo samo takrat, kadar se dá dokazati, da se ne morejo spolnovati, začnejo pa sopet veljati, kadar se dá dokazati, da jih je mogoče spolnovati.

Škode po ognju.

1. Kako se izvé škoda.

§. 8. Zavarovanje ne bodi vir dobička; edini namen zavarovanja je, škodo za zavarovane

reči poverniti po pravi ceni, ktero je imela zavarovana reč o času ognja. Ta škoda se pa izvé:

- pri poslopih po vrednosti zidanja, pa gledati se mora na to, koliko so zavoljo starosti ali rabljenja ménj vredne, in koliko so vredni ostanki poslopja in pa priprava;
- pri blagu, sroviní, pridelkih, živini po ceni tistega časa in po njih kakosti;
- pri mašinah in fabriškem orodju, pa odbiti se mora od tega to, kar so nove veljale, in to, kar so zavoljo starosti, rabe, premembe v sestavi ali zavoljo tega ménj vredne, ker ne delajo;
- pri premakljivem blagu, hišnem orodju in vseh drugeh rečéh po ceni, ktero so imele o času, ko so bile napravljene, toda gledati je na to, koliko so ménj vredne zavoljo starosti, rabljenja ali šege (mode).

Za zavarovanje nasvetovana vrednost tedaj ni nikakoršno drugo merilo, kakor da ustanovi mejo, do ktere ima zavarovanec pravico, od družbe terjati, da mu skazano pravo vrednost pogorelih ali po ognju poškodovanih reči poverne.

Če je kdo zavarovan, še s tem ne dokaže, ne si ne more pravice prilastovati, da se zavarovane reči nahajajo in da se ima njih vrednost poverniti.

Ako so zavarovane reči ob enem tudi pri drugih družbah zavarovane, ali če so že sicer več vredne, kakor so zavarovane, se poverne škoda po primeri ravno to se zgodi, če je v zavarovalnem listu toliko ali toliko kot samozavarovanje izgovorjeno.

Ako je pa vrednost reči, ki se o času požara nahajajo, manjša, kakor za kolikor so zavarovane, opéra naj se šuma zavarovanja na cenitev ali ne, se povrača škoda samo po uni manjši vrednosti.

§. 9. Pri premakljivih rečéh je zavarovanec dolžan, v 14 dnéh posebno rajtengo škode opravniku (agentu) ali družbi poslati, iz té rajtenge pa se mora viditi, ktere reči so bile o času ognja tu, ktere so zgoréle, poškodovane ali odnešene bile, kakor tudi ktere so bile otete ali nepoškodovane ostale. V tej rajtengi zastran škode se imajo dalje posamne reči po njih vrednosti, kakor §. 8 veleva, natančno naznaniti in imenovati se ne sme v nji nikaka reč kot sožgana ali pogrešena, ktere ni bilo, pa tudi nikaka oteta reč se ne smé zamolčati.

§. 10. Družba ima pravico, terjati, da se zastran vsake škode ali njenih vzrokov napravi preiskava in zaslišanje, in zavarovanec ima dolžnost, da dokaže resničnost svojih izrekov, vse bukve in dokaze, ktere ima, in kterih se more poslužiti, predložiti, ali sicer na vse, kar se hoče od njega zvediti, resnično odgovoriti, pa če se terja, tudi s prisego poterediti, da je njegova rajtenga zastran škode resnična.

§. 11. Škoda po ognju se pozveduje ali po dobrovoljenem zastopljenju ali pa po cenitvi zastopnih mož, kterih enega izvoli zavarovanec, enega pa družba; stroški za to zadenejo po polovici zavarovanca in družbo. Zavarovanec je dolžan, poslopja po ognju poškodovane take

pustiti, kakoršne so, dokler škoda ni cenjena ali šacana.

§. 12. Zavarovanec ne more nikolj od družbe terjati, da bi proti plačilu zavarovavšine zavarovano reč prevzela, ali z družimi besedami: on ne more nikolj odstopiti.

Po izvedeni škodi ostane družbi na volji:

- a) zgoréle reči v naturi poverniti in poškodovane v svojo last prevzéli;
- b) zgoréle in poškodovane reči zopet napraviti dati in ostanke za to porabiti ali pa obdržati.

Ako se družba ne izreče ne za to ne za uno, plača izvedeno škodo po poterjenju tajiste gotovo. (§. 15).

2. Kdaj zavarovanec nima pravice do odškodbe.

§. 13. Ako zavarovanec v §. 5, 6, 7, 10 in 11 njemu naloženih dolžnost ne spolnuje popolnoma ali se ktere po §. 9 nedopušene povedbe ali zamolčanja krivega stori, zgubi pravico do odškodbe.

Dalje vgasnejo vse pravice do odškodbe, ktere niso leto in dan po požaru ali likvidirane ali pa pred sodnika (§. 14.) prinesene bile.

3. Prepiri.

§. 14. Vse prepire zastran velikosti odškodbe med družbo in zavarovancom razsojujejo trije možje, kterih izvoli družba enega, zavarovanec pa enega. Ta dva izvoljena izvolita pa tretjega in samo, če bi se v volitvi ne mogla zediniti, je treba dotično sodnijo prositi, da tretjega moža izvoli. Trije možje imajo prepire vkup razsojevati in sicer tako, da sta vsaj dva tajistih ene misli, ker se družba kakor tudi zavarovanec zdaj za naprej vsem po sodnem redu zapovedanim oblikam odpovesta in rečeta, da hočeta terdne volje biti, da naj bo to, kar so izvoljeni možje razsodili, nepreklicljivo, zavoljo česar se tudi popolnoma vsakemu vgovoru zoper to odpovesta, bodi si po pritožbi ali pa tudi po izrečenju neveljavnosti.

Razsojuje se pa ali na mestu, kjer se je škoda zgodila, ali pa ondi, kjer je bil zavarovavni list izdan. Stroški take sodbe zadevajo zavarovanca, če sodba likvidirano škodo poterdi ali pa šumo morebiti še poniža.

Zavarovanec ne sme zoper nobenega agenta ali opravnika tožbe imeti, ali tudi zoper premoženje družbe nič početi, dokler njegove pravice do odškodbe niso spoznane in skozi in skozi resnične, če ne ne veljajo njegove zavarovavne pisma nič.

4. Plačanje škode.

§. 15. Vsaka škoda se plača zavarovancu štirinajst dni po likvidiranju; tistim pa, kteri so zavoljo ognja v sodni preiskavi, še le potem ko preiskava neha — bodi si ab instantia ali pa zavoljo tega, ker je njih nedolžnost dokazana, — toda pravi lastnik zavarovavnega lista mora kvitengo dati. Pred imenovanim časom škodo plačati, družba ni dolžna.

5. Odškodba od družih.

§. 16. Vse pravice in tirjave, ktere bi zavarovanec zavoljo nesreče, ki ga je zadela, do svojih sosedov, gostačev ali do kogar kolj družega dobiti utegnil, preidejo po tej kvitengi (§. 15.) na družbo in ona jih more vsled té kvitenge povsod veljavne storiti, brez da bi še posebnega prenesenja ali pooblastenja za to potrebovala.

6. Varstvo hipotekarnih upnikov.

§. 17. Za poslopja, na kterih je o času požara kak dolg pravnomočno vpisan, se, ako se je taka hipoteka družbi proti njenemu poterjenju pred požarom ali pa osem dni po požaru naznanila, odškodovanje samo zavoljo tega plača, da se poslopje sopet postavi in zavaruje, sicer pa, ako dotični hipotekarni upnik v nepogojno plačilo dovolí ali pa sam pravico ima, odškodbo prevzéli. Ako gledé tacih poslopij zavarovanec pravico do odškodbe

s svojo krivico zgubi, razun če bi premije ne plačal, oberne družba odškodbo v to, da hipotekarnega upnika plača, pa svoje pravice mora družbi odstopiti. Družba prevzame dalje dolžnost, hipotekarnemu upniku, kteri se je pred požarom oglasil, naznaniti, da zavarovanec zavarovavšine za hipotecirano poslopje morda ni odrajtal, in dovoli mu 14 dni od tistega časa, ko se je oglasil, da plača on namesti zavarovanca zavarovavšino ali premijo. Če družba ali zavarovanec vsled izgovorjenja zavarovavno pismo ob veljavnost déne ali pa zavarovavno šumo zmanjša, ima družba dolžnost, to hipotekarnemu upniku na znanje dati, in on ima potem pravico, za kolikor časa hoče tirjati, da poslopje neprenehoma na njegovo ime in v njegov prid zavaruje, ako v osmih dnéh zavarovavšino za to plača. Ravno ta pravica mu gre prvih osem dni potem, ko se je zavarovavni list iztekkel.

7. Ugasnjenje in konec zavarovanja.

§. 18. Po požaru v zavarovanem poslopiju, naj gre odškodovanje zavoljo njega ali ne, po pravici do odškodbe ali po povernjenju škode, ima družba kakor tudi zavarovanec na volji, vsako med njima obstoječe zavarovanje odpraviti in sicer, če to stori družba, s tem, da poverne naprej plačano pa še ne zapadlo zavarovavšino.

Ako po kakem požaru zavarovanje ne neha, se zmanjša zavarovavna šuma za toliko, za kolikor je bilo poslopje zavarovano. Ako pa preseže odškodba polovico zavarovavne šume, ugasne zavarovanje popolnoma.

Kdaj utegne zavarovanje še nehati, je v §§. 4 in 6 povedano.

Verh tega morejo družba ali pa njeni namestniki zavarovanje na mestu pregledati dati, in ako se tu pokaže, da zavarovane vrednosti ni, je družbi tudi na voljo dano, zavarovavno pismo popolnoma ob veljavo djati, samo da poverne po primeri zavarovavšino.

Posebni pogóji za zavarovanje kmetijskih pridelkov.

§. 1. Kot zavarovanje kmetijskih reči velja vsako zavarovanje, ktero zadeva sadeže, ktere pridelava kmetovavec po svojem nasejanju ali nasajenju, kakor tudi orodja za kmetijstvo potrebne, ali pa za živino, za kmetijstvo potrebno; kot zavarovane veljajo tedaj tudi samo take kmetijske reči, ktere so v §§. 2—8 za zavarovanje kmetijskih pridelkov deležne ustanovljenih priholjškov in odločb.

§. 2. Kdor se hoče zavarovati, mora:

- a) pregledno povedati, kakošno je zidovje in postréšje poslopij, ktere hoče zavarovati, kakor tudi zidovje in postrešje sosednih poslopij, in vse to natanko popisati; priložiti mora pa tudi obris in povedati, kako dalječ stoji poslopje od družega;
- b) naznaniti, kam, to je, v ktere poslopja se imajo po mlačvi zernje, ravno tako tudi slama in pridelki shraniti, ki so v kopah in stogih zavarovani, ker sicer zavarovanje nič ne veljá, če se ti pridelki pozneje kam drugam spravijo.

§. 3. Kot zavarovani veljajo vsi póljski pridelki, ktere je zavarovanec o poslednji žetvi pridelal, med-nje se štejejo tudi pridelki prejšnega leta, kteri so morebiti še ostali. Ako je zavarovanec le malo zaloge zavaroval, ostane za to, kar je več pridelal, samozavarovavec, in samozavarovavec za to ostane do naslednje žetve. To pa ne velja, če kdo zavarje svojo zalogo o času, ko je že večji del pridelkov porabil, tedaj le za malo časa in še pred začetjem nove žetve; zavarovano pa je samo to, kar je bilo o dnevu zavarovanja v hramih. —

§. 4. Kot pravilo veljá, da stopi zavarovanje s prvim dnem mesca septembra

(kimovca) v polno moč in da se pridelki po nasetvi, kermenju, porabljenju ali poprodaji od tega dné zmanjšujejo. Pri zavarovanjih, ki se še le po 1. dnem septembra sklepajo, in ne veljajo čez začetek nove žetve, se rajta to zmanjševanje od začetega zavarovanja. Kar se tiče stanovitnega zmanjševanja zalóge, je tudi zavarovavšina manjša, kakor bi sicer bila, zavoljo tega so pa take zalóge, ktere imajo nezavarovane ostati, ali take, ktere so bile prikupljene, zavarovane in ostanejo tudi popolnoma zavarovane samo tedaj, kadar je bilo to zahtevano in kadar je bilo zavarovanje posebno sklenjeno s primérim povišanjem zavarovavšine ali prémije.

§. 5. Pri posestnikih in kmetovavcih, kteri imajo redovne gospodarske bukke, to tudi v zaprosenju omenijo ali se izrečno v to vdajo, da hočejo, ako jih nesreča ognja zadene, s svojimi bukvami bolj natančne dokaze dati, se pozvé dotično zmanjševanje zalóge iz teh bukev; pri vseh drugih zavarovavcih se pa misli, da se zavarovana zaloga po primeri zmanjšuje, kakor bi se dala ta priméra pri vsakdanjem enakomérim zmanjševanju zalóge od 1. septembra naprej po setvi, razprodaji in použitku ter drugi rabi o času požara izrajtati, odškodbe za res zgubljene pridelke se more tedaj samo toliko plačati. Dokler so pridelki v kopah ali pa stogih shranjeni, veljá zaloga pri izrajtovanju tega zmanjševanja kot nespremenjena.

Ako pa veljá zavarovanje čez novo žetev, imajo novi pridelki zavarovane sorte vselej koj kot sopet zavarovani veljati, ko so bili v naznanjene hrame sopet shranjeni.

§. 6. Pridelki pod milim nebom (kope, stogi) se morejo zavarovati:

- a) če se stogi natanko naznanijo s tem, kaj je v vsakem posebej, in se tudi pové, kje kopa stoji, ali pa
- b) pri zavarovanjih za več let za: „pridelke, ki se vsako leto v stogih i. t. d. hraniti imajo“.

Za tako zavarovanje se plačuje malo menj zavarovavšine, zavarovanje pa veljá samo, če družbenemu opravniku, koj ali pa najpozneje tri dni potem, ko je bil stog postavljen, zavarovanec v pismu na znanje dá, kaj je v stogu in kje stog stoji.

Zavarovani stogi morajo najmanj 20 dunajskih klafter od družih stógov kakor tudi od poslopij i. t. d. popolnoma prosto stati.

§. 7. Živina se zavaruje po plemenih, povedati se mora pa število glav in srednja céna glave vsacega plemena; naznaniti se ima sicer navadna staja živine, za kar je zavarovanec sam porok; veljavno pa ostane zavarovanje vendar, če se živina nenavadno in občasno v vseh k zavarovanemu posestvu spadajočih poslopijih preseljuje.

Ako hoče kdo živino višje céne, na priliko konje za kočije in jezdarenje, bike za plemo i. t. d. za odločeno višjo zavarovavšino zavarovati, jih mora, kakor tudi hleve, v kterih stojé, posebno naznaniti.

To zavarovanje velja skozi celo leto in tudi za škodo po blisku na celem posestvu in potih, ktere k njemu peljejo.

§. 8. Mrtvi inventar po raznih stranah se zavarje sicer z napovedbo navadnega staniša, veljavno je pa to zavarovanje v vseh k enemu posestvu spadajočih poslopijih in dvorih brez omejitve na ta ali ta hram.